

**Euroopan unionin
osarahoittama**

**POHJOIS-
POHJANMAA**
COUNCIL OF OULU REGION

**Haapaveden-Siikalatvan
seutukunnan
kehittämiskeskus**

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Haapaveden-Siikalatvan seutukunnan ekoenergia – toimintamalli maaseudun hybridiin uusiutuvaan energiaan (EKOENERGIA)

KEHITTÄMISEN JA INVESTOINTIEN TUKI- JA RAHOITUSMAHDOLLISUUKSIA
Tiina Mattila, Joonas Rukajärvi ja Karoliina Mäki (Oulun ammattikorkeakoulu)

SISÄLTÖ

Yleistä tuki- ja rahoitusmahdollisuuksista
Energiantuki ja erilaiset maaseudun yritystuet
Suorat EU-tuet ja EU-rahoitteiset kansalliset ohjelmat
Markkinaohjausmekanismit

An aerial photograph of a rural farmstead. In the foreground, a large green barn is covered with solar panels. To the left, there are several silos and a small pond. In the background, a white wind turbine stands on a hill. The landscape is a mix of green fields and golden-brown harvested crops under a cloudy sky.

Yleistä tuki- ja rahoitusmahdollisuuksista

Tukea osoitetaan monenlaiseen kehittämiseen

Suomessa ja EU:ssa tuki- ja rahoitusmahdollisuudet jakaantuvat laajasti esimerkiksi innovaatioihin, investointeihin, osaamiseen, kiertotalouteen ja vihreään siirtymään. Rahoitusta myönnetään sekä suorina avustuksina, lainoina, pääomasijoituksina, verokannustimina että markkinaohjausmekanismeina (kuten jakeluelvoite).

Tuen taustalla on usein Euroopan unioni

Tyypillisesti tukirahoitusjärjestelmä rakentuu kolmesta muodosta: Suomen kansalliset tukimuodot, EU-tason suorat rahoitusohjelmat, EU-rahoitteiset kansalliset ohjelmat. Kansallisten tukimuotojen taustalla on hyvin usein EU-rahoitus tai vähintään EU:n asettama sääntelykehys. Suomi soveltaa EU-säädöksiä tukien myöntämisessä, ja monet tuet osarahoitetaan EU:n rahastoista.

An aerial photograph of a rural farmstead. In the foreground, a large green building with a grey roof is covered in solar panels. To the left of the building are three large yellow silos. The farm is surrounded by green fields, some of which are planted with corn. In the background, there are more fields, a small pond, and a white wind turbine on a hill. The sky is overcast.

Energiantuki ja erilaiset maaseudun yritystuet

Energiatuki

Energiatuki on yksi Suomen tärkeimmistä uusiutuvaa energiaa edistävistä rahoitusinstrumenteista yrityksille ja yhteisöille. Energiatuen myöntämisestä päättää Innovaatorahoituskeskus Business Finland. Kustannuksiltaan yli 5 miljoonan euron investointihankkeissa tuen myöntämisestä päättää Työ- ja elinkeinoministeriö.

Energiatukea voidaan myöntää investointi- ja kehittämishankkeisiin, jotka edistävät uusiutuvan energian tuotantoa, energiansäästöä tai energian tuotannon tai käytön tehostamista, hukkalämmön hyödyntämistä, tai energiajärjestelmän muuttumista vähähiiliseksi. Painotus on erityisesti uudessa teknologiassa.

Maaseudun yritystuet

Maaseudulla toimivat pienet yritykset voivat saada investointi- ja kehittämistukea mm. biokaasu-, bioetanoli-, biodiesel- ja lämpölaitosinvestointeihin. Tuen myöntämisestä päättää Elinvoimakeskus. Investointitukea voi käyttää uusien, enintään 2 MW:n laitosten rakentamiseen tai toimivien laitosten laajentamiseen ja kehittämiseen.

Maaseudun ja maatalojen yritystukien taustalla vaikuttaa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto). Tuki on osa EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa (CAP), ja sitä myönnetään Suomessa kansallisen CAP-suunnitelman mukaisesti.

Maatilojen yritystuet

Valtioneuvosto on laajentanut vuoden 2026 alusta maatilojen biokaasuinvestointien tukikelpoisuutta siten, että jatkossa enintään puolet tuotetusta biokaasusta voidaan myydä tilan ulkopuolelle ja silti saada investointitukea. Muutos poistaa aiemman täyskäyttövaatimuksen ja mahdollistaa joustavamman tuotannon mitoittamisen. Tukitasot pysyvät ennallaan: biokaasulaitosinvestoinneille 50 % ja muille energiainvestoinneille 40 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Maaseudun mikroyritysten energiainvestoinnit

Maaseudun mikroyritykset voivat hakea paikallisen Leader-ryhmän kautta tukea yrityksen energiainvestointeihin. Tuella on mahdollista tehdä investointeja esimerkiksi lämpöpumppuihin, aurinkosähköjärjestelmiin tai energiatehokkuutta parantaviin säätöjärjestelmiin. Investointitukea on mahdollista saada 30 prosenttia investoinnin hyväksyttävistä kustannuksista.

Niin ikään maaseudun mikroyritysten tukeminen on osa Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) toimintaa ja kansallisen CAP-suunnitelman toimeenpanoa.

Muita kansallisia rahoitusmahdollisuuksia kehittämiseen

Viime vuosina bio- ja kiertotalousteemaiseen kehittämiseen ja investointeihin on ollut saatavilla myös esimerkiksi Ympäristöministeriön erityisavustuksia. Ympäristöministeriön erityisavustukset ovat kohdistuneet erityisesti luonnonsuojelun ja ympäristönhoidon vahvistamiseen, ravinteiden kierrätyksen, vähähiilisyyden ja kiertotalouden edistämiseen, vesistöjen tilan parantamiseen sekä kuntien ilmasto- ja kiertotaloushankkeiden tukemiseen. EU:n NextGenerationEU -ohjelma (erityisesti sen elpymis- ja palautumistukiväline RRF) on toiminut Raki- ja Ahti-ohjelmien ravinteiden kierrätystä edistäville toimille.

Suorat EU-tuet ja EU- rahoitteiset kansalliset ohjelmat

EU:n suoria rahoitusohjelmia

EU:n suorilla rahoituskanavilla tarkoitetaan tässä komission hallinnoimia rahoituksia. Tällaisia ovat esimerkiksi Horizon Europe – ohjelma (Horisontti Eurooppa), joka on tarkoitettu tutkimus- ja innovaatiohankkeille. EIC Accelerator on Euroopan innovaationeuvoston (European Innovation Council, EIC) rahoitusohjelma, joka on suunnattu erityisesti pk-yrityksille, startupeille ja pienille midcap-yrityksille. Se on osa laajempaa Euroopan unionin Horisontti Eurooppa -tutkimus- ja innovaatio-ohjelmaa.

Kansainvälistymisen ohjelmia

Innovation Fund on Euroopan unionin (EU) komission perustama innovaatioiden rahoitusohjelma, joka on yksi maailman suurimmista vähähiilisten teknologioiden rahoitusohjelmista. Eurostars on eurooppalainen pk-yritysten tutkimus- ja kehitystyötä rahoittava ohjelma. Eurostars-projekteissa pk-yritykset luovat uutta liiketoimintaa projektien tuloksista. Eureka-projektit ovat Euroopan laajuisia ja niiden avulla yrityksillä on mahdollisuus kansainvälistyä ja kehittää tuotteitaan yhteistyössä muiden yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa.

Hankkeet rahoitetaan usein niin, että EU tukee yhteiseurooppalaisia teemoja, mutta varsinainen yritysکوhtainen t&k-rahoitus tulee kansallisten rahoituselimiön kautta (Suomessa usein Business Finland).

Tukea ympäristön- ja luonnonsuojeluun, infran vahvistamiseen ja innovaatioiden tukemiseen

LIFE-ohjelma rahoittaa hankkeita ympäristön, luonnonsuojelun sekä ilmastotoimien saralla. Kaudella 2021–2027 avustusta jaetaan hankkeille, jotka myötävaikuttavat EU:n ympäristötavoitteisiin.

Connecting Europe Facility (CEF) -ohjelma on Euroopan unionin keskeinen rahoitusohjelma, jolla tuetaan strategisia investointeja liikenne-, energia- ja digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen. Sen tavoitteena on edistää kasvua, työpaikkoja ja kilpailukykyä.

InvestEU on Euroopan komission rahoitusohjelma (2021–2027), joka tukee investointeja, innovaatioita ja työllisyyttä EU:ssa. Ohjelman tavoitteena on saada liikkeelle merkittävä määrä yksityistä ja julkista rahoitusta vuosina 2021–2027.

Rakennerahastot

EU:n rakennerahastot ovat EU-rahoitteisia ohjelmia, joita toteutetaan Suomessa ELY-keskusten, maakuntaliittojen ja Ruokaviraston kautta. Euroopan aluekehitysrahasto EAKR (European Regional Development Fund) tukee yrityksiä rahoittamalla kehittämishankkeita, investointeja, digitalisaatiota ja vihreän siirtymän ratkaisuja, jotka vahvistavat alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä. Euroopan sosiaalirahasto ESR+ (European Social Fund Plus) edistää yritysten kasvua parantamalla osaamista, työelämävalmiuksia ja työssä jaksamista. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTF (Just Transition Fund) tukee yrityksiä alueilla, joita fossiilitaloudesta irtautuminen erityisesti koskettaa, rahoittamalla vähähiilisiä investointeja ja uuden liiketoiminnan syntyä.

An aerial photograph of a farm complex. In the foreground, a large green barn is covered with solar panels. To the left, there are several silos and a paved area. In the background, there are various farm buildings, a pond, and a large wind turbine on a hill. The surrounding landscape is a mix of green fields and brown harvested land under a cloudy sky.

Markkinaohjauksen mekanismit

Markkinaohjaus- mekanismien vaikutuksista

Erilaisten avustusten lisäksi on olemassa myös markkinaohjausmekanismeja, jotka eivät ole suoria avustuksia. Markkinaohjausmekanismeja ovat muun muassa jakelovelvoite, joka lisää biokaasun kysyntää liikennekäytössä, alkuperätakuut, jotka ohjaavat uusiutuvan energian kysyntää, sekä päästökauppa ja kompensatiot, jotka vaikuttavat energiavalintoihin ja teollisuuden investointeihin. Lisäksi markkinaohjausmekanismeina voidaan nähdä laajemminkin viranomaisten asettamat lait, verot, tuet ja standardit, jotka ohjaavat yritysten ja kuluttajien päätöksiä.

Lähteitä

Energiatuki

Työ- ja elinkeinoministeriö. (n.d.). *Energiatuki*. <https://tem.fi/energiatuki>

Business Finland. (n.d.). *Energiatuki*.

<https://www.businessfinland.fi/palvelut/rahoitus/rahoituspalvelut/energiatuki/>

Maaseudun yritystuet

Ruokavirasto. (8.1.2026). *Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden tuotanto*.

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maaseudun-yrittajyys/maaseudun-yritystuet/yrityksen-investointi--ja-kehittamistuet/uusiutuvan-energian-ja-biopolttoaineiden-tuotanto/#65557>

Lähteitä

Maatilojen yritystuet

Ruokavirasto. (8.1.2026). *Maatilan yritystuet.*

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maaseudun-yrittajyys/maaseudun-yritystuet/maatilan-yritystuet/>

Maa- ja metsätalousministeriö. (15.1.2026). *Maatilojen*

biokaasuinvestointien tuki laajenee. <https://mmm.fi/-/maatilojen-biokaasuinvestointien-tuki-laajenee>

Maaseudun mikroyritysten energiainvestoinnit

Ruokavirasto. (8.1.2026). *Mikroyritysten energiainvestoinnit.*

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maaseudun-yrittajyys/maaseudun-yritystuet/yrityksen-investointi--ja-kehittamistuet/mikroyritysten-energiainvestoinnit/>

Lähteitä

Business Finland. (n.d.) *Business Finland auttaa löytämään kansainvälisten ohjelmien ja verkostojen tarjonnan.*

<https://www.businessfinland.fi/palvelut/ohjelmat-ja-ekosysteemit/kansainvaliset-ohjelmat-ja-verkostot/>

Business Finland. (n.d.) *LIFE-ohjelma.*

<https://www.businessfinland.fi/palvelut/tieto-ja-neuvonta/eurahoitusneuvonta/ohjelmat/life-ohjelma/>

Rakennerahastot. (n.d.) *InvestEU-rahoitusohjelma.*

<https://rakennerahastot.fi/investeu-rahoitusvaline>

Rakennerahastot. (n.d.) *Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelma edistää alueiden elinvoimaa, työllisyyttä ja hyvinvointia.*

<https://rakennerahastot.fi/uudistuva-ja-osaava-suomi-2021-2027>

Kuvat: Pixabay